

УДК 347.7

Ю. Л. БОШИЦЬКИЙ

Юрій Ладиславович Бошицький, професор, ректор Київського університету права НАН України

ДЕЯКІ ПИТАННЯ КОДИФІКАЦІЇ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

В умовах загострення економічної ситуації та зростаючої вимоги перебудови економічних відносин і пошуку оптимальної моделі розвитку економіки, а також в умовах постійної глобалізації міжнародного торговельного простору різко збільшується конкуренція між суб'єктами господарювання за збут своїх товарів та послуг.

Практично усі країни світу, прагнучі до стабільного і стійкого економічного зростання, що забезпечує поліпшення добробуту населення, змінюють підходи до форм охорони інтелектуальної власності.

Частиною 1 ст. 41 Конституції України проголошено право кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної та творчої діяльності. Відповідно до положень ч. 1 ст. 54 Конституції громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

Однак, на думку вітчизняних фахівців, законодавство України з питань інтелектуальної власності лише продекларувало перетворення інтелектуальних продуктів на товари, що мають споживну вартість та суспільну потребу, але не запровадило ефективного механізму комерціалізації інтелектуальної власності, чітких «правил гри» у цій сфері, що паралізувало кодифіковані норми та створило можливість для обходу норм спеціальних законів і підзаконних актів.

По суті не реалізовано жодну із державних концепцій розвитку та охорони інтелектуальної власності: не удосконалено науково-методичне та нормативно-правове забезпечення ідентифікації та оцінки об'єктів права інтелектуальної власності; не створено дієвий механізм протидії виготовленню й розповсюдженню контрафактної продукції; не диференційовано відповідальність винних у порушенні прав ІВ, не налагоджено взаємодію центральних і місцевих органів виконавчої влади, громадських організацій щодо захисту прав інтелектуальної власності; бажає кращого інформаційне забезпечення діяльності у цій сфері; слабким є розвиток міжнародного співробітництва тощо.

Чимало проблем існує щодо надання правового режиму об'єктам інтелектуальної власності, особливо їх кваліфікації, та забезпечення правового становища її суб'єктів, зокрема університетів, де не завжди ведеться облік створених за їх фінансування об'єктів, фактично не діють патентні відділи, а обов'язки із патентування перекладаються на авторів, багато питань виникає із співавторством тощо.

Оптимізації конституційних прав у сфері інтелектуальної власності стосується й реформа системи інтелектуальної власності в Україні. Дана реформа є одним із пріоритетів Уряду. У сучасних умовах розвитку економіки України охорона та захист прав інтелектуальної власності є архіважливими.

Правове регулювання інтелектуальної власності в умовах глобалізації вже давно займає провідне місце в економіці розвинених світових держав, таких як США, Китай, Японія та країни Європейської Спільноти. Це зумовило розуміння необхідності вироблення єдиної концепції правової кодифікації законодавства про інтелектуальну власність її об'єктів (ІВ). Україна, як центральна європейська держава, безумовно, докладає зусилля, намагаючись відповідати світовим тенденціям та вимогам сучасності, однак, на превеликий жаль, ці спроби не завжди можна вважати вдалим.

Одним із головних шляхів подолання означеної проблеми може стати конкретизована та результативна співпраця між науковою, правовою, економічною, політичною та промисловою елітами, кожна з яких має зробити свій вагомий внесок у забезпечення раціональної і ефективної системи охорони об'єктів інтелектуальної власності як загалом, так і об'єктів права зокрема. При цьому основний принцип взаємодії вказаних

об'єктів права інтелектуальної власності повинен відображатися у чітко визначених формах та методах їх співпраці та бути зорієнтованим на досягнення кінцевого позитивного результату.

Крім того, потрібно зазначити, що відповідно до глави 9 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, наша країна взяла на себе ряд зобов'язань у сфері інтелектуальної власності з метою спрощення створення і комерційного використання інноваційних продуктів та продуктів творчої діяльності на території сторін; і досягнення належного та ефективного рівня охорони й захисту прав інтелектуальної власності¹. Так, це стосується порядку продовження строків дії договорів, правочинів у сфері інтелектуальної власності та правової охорони об'єктів таких прав. Однак потрібно констатувати, що відповідні зміни стосовно правової охорони даних об'єктів Україною досі не проведено.

Сучасний стан розвитку інформаційного суспільства – суспільства знань, визначає за необхідне здійснення наукової, науково-педагогічної і науково-технічної діяльності, що нині посідають місце одного із неодмінних і провідних напрямів діяльності держави, до визначення високоефективного інструментарію підвищення практичної результативності².

Розробка раціонального механізму взаємодії правоохоронних норм у сфері винахідництва як в Україні, так і в світі, а також чіткий контроль за їх дотриманням є дуже важливим для формування технічного, економічного та соціального потенціалу кожної держави. Потрібно мати чітке уявлення з приводу наступних аспектів – точного визначення об'єкта, що підлягає правовій охороні; характеристики кола суб'єктів, які залучаються в процесі правової охорони цих об'єктів (автори, дослідники, винахідники, патентні повірені, суб'єкти господарювання, що замовляють або мають намір використовувати винаходи у своїй діяльності, держава в особі уповноважених органів, міжнародні організації тощо)³; способу, в який вищезазначені суб'єкти повинні діяти, користуючись наданими правами та виконуючи передбачені законодавством обов'язки задля визначення орієнтирів та досягнення результату.

Необхідно мати чітке уявлення щодо системи законодавства, в якій закріплено норми стосовно механізму визнання об'єкта права інтелектуальної власності, надання йому статусу результату інтелектуальної діяльності певного суб'єкта права та законні інтереси якого в подальшому будуть захищатися державою передбаченими імперативними методами.

Сучасна наука, що протягом багатоміліардної історії породила низку видатних вчених та винахідників, які розробляють, удосконалюють, кодифікують законодавство та доктрину в сфері інтелектуальної власності в Україні та створюють всі можливі заходи для сприятливої атмосфери щодо розвитку та функціонування нових інститутів права інтелектуальної власності за світовими стандартами.

Суттєвий внесок в розробку права інтелектуальної власності України зробили такі автори, як Г. О. Андрощук, Л. Й. Глухівський, І. І. Дахно, Ю. М. Капіца, П. П. Крайнев, І. О. Мікульонок, О. П. Орлюк, О. А. Підпригора, О. Д. Святоцький, Є. І. Ходаківський, Р. Б. Шишка та інші.

Наразі схвалена Національна стратегія розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні на період до 2020 р.⁴, в якій визначено загальні положення пріоритетів та перспектив розвитку Національної системи інтелектуальної власності, зокрема мету, стратегічні напрями та основні завдання, на виконання яких має бути спрямована діяльність щодо реалізації державної політики в сфері інтелектуальної власності. Водночас залишилось чимало не розв'язаних завдань у її попередниці – Концепції розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності на 2009–2014 рр.⁵, яка була схвалена рішенням Колегії Державного департаменту інтелектуальної власності (Протокол від 11 березня 2009 р. № 11) з метою визначення шляхів подальшого розвитку та вдосконалення державної системи правової охорони інтелектуальної власності, пріоритетами якої є максимально повне, своєчасне, якісне забезпечення фізичним та юридичним особам набуття й захисту прав інтелектуальної власності відповідно до міжнародних норм і стандартів. Серед них забезпечення надійних гарантій правової охорони інтелектуальної власності є невід'ємним атрибутом державності будь-якої цивілізованої країни. Для того є достатнє правове підґрунтя: положення Конституції України (ст. ст. 41, 54), норми Цивільного кодексу України (Книга IV «Право інтелектуальної власності»), Господарського, Кримінального, Митного кодексів України, Кодексу України про адміністративні правопорушення. В Україні діють спеціальні закони у сфері інтелектуальної власності: «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»⁶, «Про охорону прав на промислові зразки»⁷, «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»⁸, «Про охорону прав на сорти рослин»⁹, «Про охорону прав на зазначення походження товарів»¹⁰, «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем»¹¹, «Про авторське право і суміжні права»¹², «Про захист економічної конкуренції»¹³, «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм»¹⁴, «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаних з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування»¹⁵. Є низка підзаконних актів.

Правові інститути інтелектуальної власності України визнають потребу в стимулюванні практичного застосування і використання в економічних цілях результатів наукових досліджень, які проводяться в наукових установах, на благо суспільства. У зв'язку із зазначеним вище необхідно видається потреба в впровадженні єдиного для України та деяких іноземних держав положення, яке б мало за мету кодифікувати законодавство про інтелектуальну власність.

Розроблене положення має стосуватися питань права власності, охорони і комерційного використання інтелектуальної власності, яка створювалася дослідниками під час виконання своїх службових обов'язків або здійснення діяльності в науково-дослідній установі. Вступні положення повинні визначати правила спів-

праці з промисловими та комерційними організаціями і принципи розподілу економічної вигоди, отриманої в результаті комерціалізації інтелектуальної власності.

Мета такої спільної діяльності складається з декількох аспектів, а саме: заохочення, стимулювання і підтримка наукових досліджень та розробок; забезпечення правової визначеності у сфері науково-дослідної діяльності і правовідносин із третіми особами у зв'язку з використанням технологій; введення в дію прийнятних для установи процедур виявлення, встановлення режиму права власності, охорони й комерціалізації інтелектуальної власності; забезпечення своєчасної та ефективної охорони інтелектуальної власності та управління нею; створення сприятливих умов для реєстрації, моніторингу та ведення портфеля об'єктів інтелектуальної власності; забезпечення справедливого і чесного розподілу економічної вигоди від комерціалізації інтелектуальної власності з урахуванням вкладів винахідників та установ, а також вкладів будь-яких інших заінтересованих осіб; зміцнення репутації установи як науково-дослідної установи і члена суспільства, а також репутації дослідників шляхом застосування результатів досліджень на благо суспільства¹⁶.

Майнові об'єкти, що знаходяться на балансі установи, включають в себе будь-яку форму фінансових коштів, матеріально-технічної бази або ресурсів, включаючи обладнання, витрачені матеріали та людські ресурси, що надаються прямо або опосередковано. «Інтелектуальна власність» – це винаходи, технології, розробки, вдосконалення, матеріали, хімічні сполуки, способи і всі інші результати наукових досліджень та матеріальні об'єкти, пов'язані з проведенням наукових досліджень, включаючи програмне забезпечення та інші твори, що охороняються авторським правом. Саме право такої власності містить майнові й суміжні права щодо інтелектуальної власності, включаючи патенти, права на корисні моделі, права селекціонерів, права на промислові зразки, товарні знаки, топологію інтегральних мікросхем, ноу-хау, комерційну таємницю та всі інші права на об'єкти інтелектуальної або промислової власності, а також авторські права, зареєстровані або незареєстровані, включаючи заявки на вказане або права на подання таких заявок, з огляду на всі розширення обсягу вимог за заявками та відновлення їх, і в кожному окремому випадку всі права або форми охорони, що виробляють той самий або подібний ефект у будь-якому місці земної кулі.

Винахідник, як безпосередній учасник відносин у сфері інтелектуальної власності – це дослідник, який зробив внесок у створення інтелектуальної власності. Беруть активну участь у праві інші особи, яким належать особисті немайнові та майнові права інтелектуальної власності. Серед суб'єктів права інтелектуальної власності особливе місце належить творцям: автору, виконавцю, винахіднику, раціоналізатору. Саме від творців це право може передаватися юридичній особі. Якщо охоронний документ на об'єкт права інтелектуальної власності втратив юридичну силу, то цим об'єктом може скористатися будь-яка фізична чи юридична особа.

Предмет договору на проведення досліджень може містити такі найменування надання науково-дослідних послуг: угоду про спільні НДДКР, угоду про передачу матеріалу, угоду про конфіденційність, договір на надання консультативних послуг та інший вид договору, який стосується досліджень, проведених дослідником у сфері інтелектуальної власності, створеної в установі.

Суб'єктами можуть бути: «Дослідник» – дієздатна фізична особа, яка перебуває у трудових відносинах з установою, включаючи працівників-студентів і технічний персонал. Передбачені права та обов'язки, зберігають юридичну силу після припинення навчальної або трудової діяльності в установі. Дослідник відповідає за забезпечення того, щоб до початку науково-дослідної діяльності, що проводиться спільно з третьою особою, умови співпраці були викладені в письмовому договорі (договір на проведення досліджень).

Дослідники не мають права укладати договір на проведення досліджень з третіми особами від імені установи, якщо тільки офіційний представник установи не уповноважував їх на цю дію. Залежно від відносного інтелектуального і фінансового внеску установи, авторської винагороди творцю за використання об'єкта права інтелектуальної власності, розмір якої визначається договором з урахуванням положень нормативно-правових актів з питань інтелектуальної власності, володільцем усіх прав на інтелектуальну власність, яка була винайдена, розроблена або створена працівником установи в ході виконання ним своїх службових обов'язків і в рамках його трудової діяльності, як правило, автоматично стає установка.

Якщо на підставі окремого договору третя особа пропонує студенту спонсорську підтримку в розмірі плати за його навчання, причому за умовами такого договору третя особа набуває право на інтелектуальну власність, що виникає в результаті навчальної діяльності студента, студент зобов'язаний повідомити про те, що спочатку інтелектуальна власність належить установі, а право власності на неї буде згодом визначатися відповідно до умов договору, укладеного з третьою особою. Використання цього права іншими особами об'єктів інтелектуальної власності, щодо яких їх правоволодільцеві належить виключне право, допускається лише з дозволу ВНЗ¹⁷. Суб'єкт права на об'єкт інтелектуальної власності має право передати це право іншій особі повністю або частково за договором, дозволити іншій особі використати цей об'єкт чи розпорядитися ним іншим чином, якщо це не суперечить законодавству.

Всі права на твори, що охороняються авторським правом, належать творцям таких незалежно від використання ресурсів установи. Винятки становлять охоронювані авторським правом твори, які створюються за спеціальним дорученням установи в ході виконання договору на проведення досліджень за спонсорської підтримки або іншого договору з третьою особою. При цьому враховуються положення відповідних договорів. Обмеження прав інтелектуальної власності, у тому числі шляхом надання можливості використання об'єкта інтелектуальної власності іншими особами, визнання цих прав недійсними та їх припинення (анулювання) допускається у випадках, межах і порядку, що встановлені чинним законодавством.

Якщо установа не може здійснювати або приймає рішення не здійснювати комерційне використання будь-якої інтелектуальної власності, на яку він заявляє свої права, він зобов'язаний негайно повідомити про це винахідника (винахідників). Таке повідомлення направляється не менш ніж за один місяць до вчинення дії або бездіяльності, внаслідок яких можливість витребування охорони може бути втрачена. Кожен дослідник відповідає за неприпустимість протиріч між договорами, що укладаються ним з третіми особами, і його зобов'язаннями перед установою. Сфера правового впливу поширюється, зокрема, на договори надання консультативних та інших науково-дослідних послуг, що укладаються з третіми особами¹⁸. Дослідники зобов'язані дотримуватися конфіденційності комерційної таємниці установи.

Охорона і успішна комерціалізація інтелектуальної власності можуть залежати від оперативного і ефективного ведення справ, тому винахідники зобов'язані розкривати відомості про всю інтелектуальну власність, яка може стати потенційним об'єктом комерційного використання, негайно після того, як їм стає відомо про таку. Відомості необхідно розкривати в письмовій формі шляхом заповнення форми розкриття відомостей про інтелектуальну власність, яку можна отримати в особи або у відділі установи. Передчасне оприлюднення наукових відомостей може поставити під загрозу охорону і комерціалізацію інтелектуальної власності. Щоб уникнути будь-якої втрати потенційної вигоди, дослідникам слід докладати належних зусиль, спрямованих на виявлення інтелектуальної власності на ранніх етапах процесу розробки, і брати до уваги наслідки будь-якого оприлюднення.

При порушенні права інтелектуальної власності потерпілий має право: вимагати визнання та поновлення своїх прав; звертатися до суду з позовом про поновлення порушених прав або припинення дій, що порушують права інтелектуальної власності чи створюють загрозу їх порушення; подавати позови про відшкодування моральної (немайнової) шкоди; подавати позови про відшкодування збитків, включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним права інтелектуальної (творчої) власності, або виплату компенсацій; брати участь в інспектуванні виробничих приміщень, щодо яких є підстави для підозри про порушення чи загрозу порушення права інтелектуальної власності, у порядку, встановленому законом; вимагати припинення підготовчих дій до порушення права інтелектуальної власності, вимагати, в тому числі у судовому порядку, публікації в засобах масової інформації даних про допущені порушення права інтелектуальної (творчої) власності та судові рішення щодо цих порушень; вимагати від осіб, які порушують права інтелектуальної власності позивача, надання інформації про третіх осіб, задіяних у виробництві та розповсюдженні контрафактних примірників творів і об'єктів суміжних прав, а також засобів обходу технічних засобів захисту та про канали їх розповсюдження; вимагати вжиття інших передбачених законодавством заходів, пов'язаних із захистом інтелектуальної власності.

Національна стратегія інтелектуальної власності України на період до 2020 р. передбачає, по-перше, удосконалення законодавства України у сфері інтелектуальної власності з урахуванням набутого досвіду, у тому числі й іншими країнами, а також останніх змін і сучасних тенденцій в окресленій галузі з метою створення максимально сприятливих правових, організаційних та економічних умов для юридичних і фізичних осіб щодо набуття, здійснення та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. По-друге, удосконалення охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності (система та застосування) з метою покращення ефективності процедур, спрямованих на попередження, виявлення та припинення порушень прав на об'єкти інтелектуальної власності та заходів покарання, які застосовуються до таких правопорушень; зміцнення технічної бази й розвиток науково-технічного потенціалу заінтересованих міністерств і відомств; посилення ролі інтелектуальної власності в усіх сферах діяльності, яка здійснюється на території України. По-третє, формування правової культури з питань інтелектуальної власності серед населення України, у тому числі з використанням сучасних телекомунікаційних засобів.

Стратегія формується із глибокого аналізу законодавчої діяльності та чинників, які на неї впливають. Повинні бути аналітичні видання на основі комплексного аналізу основних тенденцій і напрямів розвитку світового співтовариства, частиною якого є Україна, самого українського суспільства, у сфері державного будівництва, економіки, науки і освіти.

Актуальним залишаються питання кодифікації законодавства у сфері інтелектуальної власності на спільних для всіх об'єктів інтелектуальної власності об'єктивних цінностях. Також до існуючих проблем щодо прогалин законодавства у сфері інтелектуальної власності слід віднести відсутність законодавчого напруження щодо договірної передачі ноу-хау, визначення якого наведено у Законі України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій»¹⁹.

Договір про передачу ноу-хау має певну схожість із ліцензійним договором. Але істотна відмінність полягає у тому, що на підставі ліцензійних договорів передаються права на запатентовані об'єкти, тоді як ноу-хау об'єктивно може бути не запатентоване.

Інноваційним перспективам нашої країни в сфері інтелектуальної власності сприятиме і нещодавно прийнятий Верховною Радою України Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність»²⁰, який має стати запорукою ефективного використання державою свого інтелектуального потенціалу. Цей закон створює дієве правове поле для розвитку наукової і науково-технічної сфери та перетворення її на рушійну силу інноваційного прогресу України. Слід зазначити, що закон також сприятиме демократизації академічного життя, прозорішому розподілу фінансування та підвищенню ефективності діяльності наукових установ.

Відомо, що права, надані власникам охоронних документів на об'єкти інтелектуальної власності, нічого не варті, якщо вони не забезпечені адекватним та ефективним захистом в адміністративному або судовому

порядку. Сьогодні залишається відкритим питання захисту прав інтелектуальної власності. У цьому напрямі також потрібне поетапне приведення національного законодавства у відповідність із правовими нормами, що діють у країнах-членах ЄС. Тому проблема захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності потребує подальшого удосконалення і системи судових органів. В Україні вже сформована відповідна законодавча база в сфері інтелектуальної власності, однак сприятиме її оптимізації також і прийняття нещодавно Закону України «Про судоустрій і статус суддів»²¹. Відповідно до приписів цього Закону та Указу Президента України від 29 вересня 2017 р. № 299/2017²². В Україні створено Вищий суд з питань інтелектуальної власності в статусі вищого спеціалізованого суду як суду першої інстанції, який вплине на якість розгляду справ з питань інтелектуальної власності та значно скоротить термін їх розгляду, допоможе уникнути різної правозастосовної практики й уніфікувати судову практику тощо.

Водночас практика застосування національного законодавства виявила проблеми, що пов'язані із розбудовою в Україні цивілізованого ринку об'єктів права інтелектуальної власності, передусім у сфері авторського права і суміжних прав. Це насамперед неправомірне використання об'єктів авторського права і суміжних прав, надприбутковість «піратського» бізнесу, недостатній контроль з боку правоохоронних та контролюючих органів, низька правова культура громадян тощо.

Отже, можемо зробити такі висновки. Виходячи із викладеного вище, вбачається на необхідне кодифікувати чинну нормативно-правову базу, яка здійснює вплив на регулювання відносин у праві інтелектуальної власності. Розроблене авторське положення, яке покликане гарантувати належність та своєчасність здійснення прав у сфері інтелектуальної (творчої) власності, покликане захистити суб'єктів (сторін договору) від зловживання їхніми правами та не допустить необ'єктивних порушень. Крім того, використання національними установами та установами, які функціонують в іноземних державах, єдиного положення, нормативних приписів та вимог дасть можливість застосування універсального методу контролю над реалізацією договірних засад. Так, сторони будуть правомірно виконувати покладені на них універсальним положенням права і обов'язки в сфері інтелектуальної власності, що дасть змогу розширити професійні якості уповноважених осіб (дослідників) та запозичувати іноземний досвід усунення недоліків і вад в дослідженні проблем у галузі інтелектуальної власності.

Слід зазначити необхідність подальшого вдосконалення законодавства, спрямованого на забезпечення конституційних прав громадян на захист інтелектуальної власності, створення сприятливих умов для нових, сучасних об'єктів інтелектуальної власності, розвитку цивілізованого ринку цих об'єктів тощо. Державне сприяння охороні інтелектуальної власності вимагає запровадження організаційно-правових заходів, об'єднання зусиль різних органів державної влади, недержавних установ та громадських організацій, визначення подальших шляхів розвитку національної системи правової охорони інтелектуальної власності.

Також існує необхідність подальшого посилення правової культури для захисту прав інтелектуальної власності, підвищення загального рівня підготовки кваліфікованих фахівців з цих питань. Це потребує великого обсягу спеціальних теоретичних знань та практичного досвіду вдосконалення законодавства, спрямованого на охорону права на об'єкти інтелектуальної власності, створення сприятливих умов для розвитку цивілізованого ринку цих об'єктів. Потрібне державне сприяння охороні інтелектуальної власності, що вимагає запровадження організаційно-правових заходів. Для їх здійснення необхідні координація роботи різних органів державної влади, недержавних установ та громадських організацій, визначення подальших шляхів розвитку національної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні. У стратегічному спрямуванні має бути вироблена економічно, політично вивірена, організаційно та матеріально забезпечена політика у сфері інтелектуальної власності.

¹ Гордієнко С. Г. Захист інтелектуальної власності в Україні в сучасних умовах : Курс лекцій / С. Г. Гордієнко. – К. : Поліграфічне підприємство «Гранма», 2011. – 480 с.

² Інтелектуальна власність в Україні: досвід, законодавство, проблеми, перспективи / О. Орлюк // Право України. – 2011. – № 3 – С. 4–21.

³ Цивільне право України. Загальна частина: підруч. ; 2-е вид., змін. та доп. / за ред. І. А. Бірюкова, Ю. О. Заїки. – К.: КНТ, 2008. – 480 с.

⁴ Національна стратегія розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні на період до 2020 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sips.gov.ua/ua/project-ip-strategy28082014>

⁵ Концепція розвитку державної системи правової охорони інтелектуальної власності на 2009–2014 роки : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://sips.gov.ua/i_upload/file/konts9-14.doc

⁶ Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32.

⁷ Про охорону прав на промислові зразки : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.

⁸ Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 36.

⁹ Про охорону прав на сорти рослин: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 21. – Ст. 218.

¹⁰ Про охорону прав на зазначення походження товарів : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 32. – Ст. 267.

¹¹ Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 8. – Ст. 28.

¹² Про авторське право і суміжні права : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.

¹³ Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.

¹⁴ Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 24. – Ст. 183.

¹⁵ Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаних з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 17. – Ст. 121.

¹⁶ *Ходаківський С. І.* Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. / С. І. Ходаківський, В. П. Якобчук, І. Л. Литвинчук. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 276 с.

¹⁷ Methodology for the Development of National Intellectual Property Strategies. [Tool 1: The Process]. – Geneva: WIPO Publication No. 958.1E, 2016. – 42 p.

¹⁸ Всесвітня організація інтелектуальної власності / Постійне представництво України при відділенні ООН та інших міжнародних організаціях у Женеві: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://geneva.mfa.gov.ua/ua/ukraine-io/wipo>

¹⁹ Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 45. – Ст. 434.

²⁰ Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3. – Ст. 25.

²¹ Про судоустрій і статус суддів: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31. – Ст. 545.

²² Про утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності: Указ Президента України від 29 вересня 2017 р. № 299/2017.

Резюме

Бошицький Ю. Л. Деякі питання кодифікації чинного законодавства України в сфері інтелектуальної власності в контексті міжнародних стандартів.

У науковій статті досліджується проблема кодифікації сучасного законодавства України в сфері інтелектуальної (творчої) власності. Застосовується досвід іноземних держав у сфері дотримання та захисту права інтелектуальної власності на прикладі регулювання відносин між замовником та дослідником на підставі договору на проведення досліджень. Запроваджується використання єдиного, універсального для іноземних держав та України положення, керуючись приписами якого мають здійснюватися майнові та особисті немайнові відносини між сторонами договору на проведення наукових досліджень.

Ключові слова: право, сфера інтелектуальної власності, дослідник, установа, концептуальні положення, міжнародні стандарти, нормативні вимоги, творча (наукова) діяльність, кодифікація, договір на проведення досліджень.

Резюме

Bozhitsky Y. L. Некоторые вопросы кодификации действующего законодательства Украины в сфере интеллектуальной собственности в контексте международных стандартов.

В научной статье исследуется проблема кодификации современного законодательства Украины в сфере интеллектуальной (творческой) собственности. Применяется опыт иностранных государств в сфере соблюдения и защиты права интеллектуальной собственности на примере регулирования отношений между заказчиком и исследователем на основании договора на проведение исследований. Вводится использование единого, универсального для иностранных государств и Украины положения, руководствуясь предписаниями которого могут осуществляться имущественные и личные неимущественные отношения между сторонами договора на проведение научных исследований.

Ключевые слова: право, сфера интеллектуальной собственности, исследователь, учреждение, концептуальные положения, международные стандарты, нормативные требования, творческая (научная) деятельность, кодификация, договор на проведение исследований.

Summary

Boshitsky Y. Some issues of codification of the current legislation of Ukraine in the field of intellectual property in the context of international standards.

The scientific article examines the problems of codification of the current legislation of Ukraine in the field of intellectual (creative) property. The experience of foreign states is applied in the sphere of observance and protection of intellectual property rights on the example of regulating relations between the customer and the researcher on the basis of the research contract. The use of a single provision which is universal for foreign states and Ukraine is introduced, guided by the prescriptions of which property and personal non-property relations between the parties to the scientific research contract can be carried out.

Key words: law, field of intellectual property, researcher, institution, conceptual provisions, international standards, regulatory requirements, creative (scientific) activity, codification, research contract.